

ראויין למזבח (437).

הקרבת עצמו, לא על חלבו וביציו (438),

במה דברים אמורים, שאין מועלין — בקדשי מזבח, שהוקדשו להיקרב הוא עצמו, הילכך, אין דעתו של המקדיש אלא על

אבל בקדשי בדק הבית, אם הקדיש תרנגולת (439) לבדק הבית, מועלין בה ובביצתה, וכן אם הקדיש חמורה (440)

כדבר הפשוט, שחלב פסולי המוקדשין אסור. ומכל מקום, אין בו מעילה, כמבואר בכמה מקומות, שאיסור הנאה ואיסור מעילה אינם חייבים להיות קשורים זה לזה. והתוס', מוכיחים כן ממה שאמרה הגמרא [ראש השנה כח א], שהשומע קול שופר של שלמים לא יצא ידי חובתו, משום שהשופר אסור בהנאה. אף על פי שאין מועלים בו, כיון שהוא של קדשים קלים. והתוס' מאריכים בכך בדף יג א.

אבל התוס' והרשב"א והריטב"א בחולין [קלח ב] סוברים שהאיסור הוא רק מדרבנן. ובמשנה הבאה מדייק התוס' יום טוב מדברי הרמב"ם בפירוש המשנה, שסובר שהוא איסור דרבנן.

החזון איש [בכורות סימן יח אות יז] טוען, שמה שכתבו התוס' שחלב אסור מן התורה, אין פירושו שהוא אסור כקדשי הגוף עצמם, ואם הם של חטאת, הרי הם כחטאת, ושל שלמים כשלמים, אלא הוי ענין מחדש [כלומר, איסור עצמי]. והטעם, מפני שמן הדין אין בקדושי קדושת מזבח ענין של דמים, אלא ענין של הקרבה בלבד.

והוכחתו היא על פי דברי התוס' [ד"ה ודמיון] שכתבו שם במפורש [ועייין בשו"ת משיב דבר חלק ב סימן נ"ח] שדמי חלב המוקדשין יפלו ללשכה, כיון שגם עליו נאמר "לא נהנין ולא מועלין". ואם תמצי לומר שיש עליו קדושת הקרבן שממנו בא, למה יפלו דמיו ללשכה, ולמה לא יפלו דמי חטאת לחטאת ודמי שלמים לשלמים, כמבואר לעיל [ט ב]. כלומר, לדעת החזון איש, לא חלה

עליו קדושת קרבן כלל. ומוסיף, מה שאמרו

התוס' [ד"ה במה] "לא היה דעתו להקדיש דבר שאין ראוי למזבח כגון חלב המוקדשין וביצי תורין", אין הלשון מדוייק, מפני שאין הדבר תלוי בדעת המקדיש, אלא כנ"ל. שלא חלה עליו קדושת דמים כלל.

והחפץ חיים בספרו ליקוטי הלכות, אכן מדייק לשון התוס' "לא היה בדעתו", וכתב, שאם כן, אין איסור הנאה מן התורה, הואיל ולא היה בדעתו להקדישו, ואסור באיסור דרבנן גרידא. ועייין בשו"ת אבני נזר [סימן שלא].

437. כן כתבו התוס'. ובסוגיא הקודמת מבואר החילוק בין חלב לדם.

438. תוס' ד"ה במה.

439. לקמן במשנה הבאה, נחלקו חכמים ורבי יוסי בגידולי קדשי בדק הבית, אם מועלין בהם. וכתב התוס' יום טוב, שמשנתנו היא כדעת רבי יוסי הסובר שמועלין בגידולי הקדש.

אבל הגר"א [בהגהותיו למשנה] והרש"ש [יג א] מבארים, שאין ענין זה לזה. שם מדובר בגידולין הבאין לאחר הקדשו, כגון: המקדיש אילן, ואחר כך נתמלא פירות, ועל כך נחלקו תנאים. אבל משנתנו מדברת שהקדיש את התרנגולת כשהיא טעונה ביצים והחמורה כשהיא מלאה, הילכך לכל הדעות מועלין בהם. ומוסיף הגר"א שגם ברישא בקדשי מזבח מדובר באופן זה, והמשנה באה לחדש, שאף על פי כן, אין מועלין בחלב וביצים. וכבר קדמם הראב"ד בפירושו לתורת כהנים מובא בספר כנסת הראשונים.

אבל, כתבו האחרונים [ועייין חזון יחזקאל א